

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS PAR TIESVEDĪBAS IZBEIGŠANU LIETĀ Nr. 2019-14-03

Rīgā

2020. gada 17. martā

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Sanita Osipova, Aldis Laviņš, Gunārs Kusiņš, Daiga Rezevska, Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

pēc Uģa Lapiņa konstitucionālās sūdzības,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu, 17. panta pirmās daļas 11. punktu, 19.² un 28.¹ pantu,

rakstveida procesā 2020. gada 10. marta tiesas sēdē izskatīja lietu

„Par Amatas novada domes 2018. gada 19. decembra saistošo noteikumu Nr. 12 „Amatas novada Teritorijas plānojuma 2014.–2024. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” daļā par Zaubes pagasta Annas ciema robežām un nekustamā īpašuma ar kadastra Nr. 4296 009 0047 teritorijas izmantošanas veidu atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam”.

Satversmes tiesa konstatēja:

1. Amatas novada dome 2018. gada 19. decembrī izdeva saistošos noteikumus Nr. 12 „Amatas novada Teritorijas plānojuma 2014.–2024. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” (turpmāk – 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojums).

Paziņojums par teritorijas plānojuma pieņemšanu publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” 2019. gada 14. janvārī. Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 25. panta pirmo daļu 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojums stājās spēkā 2019. gada 15. janvārī.

Ar 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojumu citstarp grozītas Zaubes pagasta Annas ciema robežas, iekļaujot tajā arī nekustamo īpašumu „Kalna Cerēni” ar kadastra Nr. 4296 009 0047 (turpmāk arī – nekustamais īpašums „Kalna Cerēni”), un minētajam nekustamajam īpašumam mainīts teritorijas izmantošanas veids, nosakot, ka tas vairs nav „lauksaimniecības teritorija”, bet ir „publiskas apbūves teritorija”.

2. Pieteikuma iesniedzējs – Uģis Lapiņš (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) – uzskata, ka 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojums daļā par Zaubes pagasta Annas ciema robežām un nekustamā īpašuma „Kalna Cerēni” teritorijas izmantošanas veidu (turpmāk – apstrīdētais tiesību akts) neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 115. pantam.

Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējam pieder nekustamais īpašums, kas atrodas Amatas novadā, Zaubes pagastā un robežojas ar nekustamo īpašumu „Kalna Cerēni”. Ar apstrīdēto tiesību aktu nekustamais īpašums „Kalna Cerēni” iekļauts Zaubes pagasta Annas ciema robežās, mainot teritorijas izmantošanas veidu, proti, nosakot, ka tas ir „publiskas apbūves teritorija”. Tādējādi tiek pieļauta nekustamā īpašuma „Kalna Cerēni” sadale un apbūve, kas neesot raksturīga konkrētajai teritorijai. Apstrīdētais tiesību akts pārkāpjot vairākas teritorijas attīstības plānošanu regulējošu normatīvo aktu normas un teritorijas attīstības plānošanas principus.

3. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Amatas novada dome – lūdz Satversmes tiesu izbeigt tiesvedību lietā, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punktu.

Amatas novada dome informē, ka 2019. gada 4. septembrī tā izdevusi saistošos noteikumus Nr. 7 „Par saistošo noteikumu Nr. 12 „Amatas novada Teritorijas plānojuma 2014.–2024. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” atzīšanu par spēku zaudējušu daļā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 7). Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 25. panta pirmo daļu Saistošie noteikumi Nr. 7 stājušies spēkā 2019. gada 7. septembrī.

Ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 7 apstrīdētais tiesību akts esot atzīts par spēku zaudējušu no tā pieņemšanas dienas – 2018. gada 19. decembra. Pēc šiem grozījumiem Zaubes pagasta Annas ciema robežu un nekustamā īpašuma „Kalna Cerēni” teritorijas izmantošanas veidu nosakot Amatas novada domes 2014. gada 26. februāra saistošie noteikumi Nr. 6 „Amatas novada teritorijas plānojums 2014.–2024. gadam” (turpmāk – 2014. gada Amatas novada teritorijas plānojums). Tādējādi esot novērsts Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 115. pantā paredzēto pamattiesību aizskārums.

4. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – ministrija) uzskata, ka tiesvedība lietā izbeidzama.

Pieteikuma iesniedzējs esot Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā vērsies ar iesniegumu pie vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra, lūdzot izvērtēt 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām. Ministrs šā teritorijas plānojuma darbību neesot apturējis, tomēr ministrija informējusi Amatas novada domi par konstatētajiem pārkāpumiem 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojuma pieņemšanā un norādījusi, ka šis teritorijas plānojums īstenojams visā novada teritorijā, izņemot Amatas pagasta Ģikšu ciemu un Zaubes pagasta Annas ciemu. Proti, attiecībā uz šīm teritorijām spēkā esot ar 2014. gada Amatas novada teritorijas plānojumu noteiktās ciemu robežas un funkcionālais zonējums.

Lai novērstu konstatētos pārkāpumus un nodrošinātu to, ka 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojums daļā par Amatas pagasta Ģikšu ciemu un Zaubes pagasta Annas ciemu netiek īstenots, Amatas novada dome esot pieņēmusi Saistošos noteikumus Nr. 7. To pieņemšanas procesā normatīvo aktu prasības esot ievērotas.

Ministrija arī norāda, ka atbilstoši Būvniecības informācijas sistēmā pieejamai un tās rīcībā esošajai informācijai līdz brīdim, kad tika pieņemti Saistošie noteikumi Nr. 7, Amatas novada dome nav pieņēmusi lēmumus, kas būtu saistīti ar Zaubes pagasta Annas ciema teritorijas izmantošanu.

5. Pieteikuma iesniedzējs 2019. gada 23. oktobra vēstulē Satversmes tiesai piekrīt Amatas novada domes atbildes rakstā norādītajam, ka pēc Saistošo noteikumu Nr. 7 pieņemšanas apstrīdētais tiesību akts ir zaudējis spēku.

Satversmes tiesa secināja:

6. Amatas novada dome uzskata, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punktu, jo apstrīdētais tiesību akts ir zaudējis spēku.

Satversmes tiesas judikatūrā vairākkārt atzīts, ka argumentus par tiesvedības izbeigšanu lietā Satversmes tiesa izvērtē pirms apstrīdētās normas (tiesību akta) satversmības izvērtēšanas pēc būtības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 27. jūnija sprieduma lietā Nr. 2015-22-01 12. punktu*).

Tādējādi Satversmes tiesa vispirms izvērtēs Amatas novada domes argumentus par tiesvedības izbeigšanu lietā.

7. Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka tiesvedību lietā var izbeigt līdz sprieduma pasludināšanai ar Satversmes tiesas lēmumu, ja apstrīdētā tiesību norma (tiesību akts) ir zaudējusi spēku. Šī norma ir vērsta uz to, lai nodrošinātu Satversmes tiesas procesa ekonomiju un tiesai nebūtu jātaisa spriedums lietās, kurās strīds vairs nepastāv. Ja strīds vairs nepastāv, zūd Satversmes tiesas procesa jēga (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 18. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2015-15-01 5. punktu*).

Satversmes tiesas judikatūrā nostiprināts šāds princips: lai lemtu par tiesvedības izbeigšanu uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punkta pamata, tiesai jānoskaidro: 1) vai apstrīdētā norma (tiesību akts) ir zaudējusi spēku un 2) vai nepastāv apstākļi, kas prasa tiesvedību turpināt (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2014. gada 3. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2013-11-01 10. punktu*).

8. Ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 7 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojums daļā par Zaubes pagasta Annas ciema robežām un nekustamā īpašuma „Kalna Cerēni” teritorijas izmantošanas veidu ir atzīts par spēkā neesošu no tā pieņemšanas dienas. Tātad apstrīdētais tiesību akts ir zaudējis spēku.

Satversmes tiesa ir atzinusi: ja apstrīdētā norma (tiesību akts) zaudējusi spēku, nepietiek ar konstatējumu, ka normas teksts no regulējuma ir izslēgts. Satversmes tiesai ir jānoskaidro regulējuma izmaiņu apjoms (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2015. gada 11. marta lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2014-33-01 7. punktu*).

Ar apstrīdēto tiesību aktu tika grozītas Zaubes pagasta Annas ciema robežas, iekļaujot tajā arī nekustamo īpašumu „Kalna Cerēni”. Tāpat nekustamajam īpašumam „Kalna Cerēni” mainīts teritorijas izmantošanas veids, nosakot, ka tas ir nevis „lauksaimniecības teritorija”, bet „publiskas apbūves teritorija”. Pēc Saistošo noteikumu Nr. 7 pieņemšanas grozījumi attiecībā uz Zaubes pagasta Annas ciema robežām vairs nav spēkā un uz šo teritoriju ir attiecināmas 2014. gada Amatas novada teritorijas plānojumā noteiktās ciema robežas un funkcionālais zonējums. Proti, saskaņā ar 2014. gada Amatas novada teritorijas plānojumu nekustamais īpašums „Kalna Cerēni” vairs neietilpst Zaubes pagasta Annas ciemā un tā izmantošanas veids ir „lauksaimniecības teritorija”. Tādējādi tiesiskais regulējums par Zaubes pagasta Annas ciema robežām un nekustamā īpašuma „Kalna Cerēni” teritorijas izmantošanas veidu ir mainījies pēc būtības.

Līdz ar to apstrīdētais tiesību akts ir zaudējis spēku.

9. Konstitucionālo sūdzību persona iesniedz, lai aizstāvētu savas Satversmē noteiktās pamattiesības. Tādēļ, noskaidrojot, vai nepastāv apstākļi, kas prasa turpināt tiesvedību pēc konstitucionālās sūdzības ierosinātā lietā, Satversmes tiesa galvenokārt vērtē, vai tas, ka apstrīdētā norma (tiesību akts) zaudējusi spēku, ir pietiekams pamats uzskatīt, ka ir novērsts personas pamattiesību aizskārums, kas radies apstrīdētās normas (tiesību akta) dēļ (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2008. gada 12. februāra sprieduma lietā Nr. 2007-15-01 4. punktu un 2016. gada 12. septembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2015-23-01 9. punktu*).

Ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 7 apstrīdētais tiesību akts atzīts par spēkā neesošu no tā pieņemšanas dienas – 2018. gada 19. decembra. No lietas materiāliem izriet, ka līdz Saistošo noteikumu Nr. 7 pieņemšanai Amatas novada dome nav uzsākusi apstrīdētā tiesību akta īstenošanu. Arī ministrija, uzskatot, ka tiesvedība izskatāmajā lietā ir izbeidzama, norāda, ka Amatas novada dome nav uzsākusi 2018. gada Amatas novada teritorijas plānojuma īstenošanu daļā par Zaubes pagasta Annas ciema robežām un nekustamā īpašuma „Kalna Cerēni” teritorijas izmantošanas veidu (*sk. lietas materiālu 73. lp.*). Tādējādi apstrīdētais tiesību akts nav radījis Pieteikuma iesniedzējam negatīvas tiesiskās sekas. Tātad nepastāv apstākļi, kuru dēļ tiesvedība izskatāmajā lietā būtu turpināma.

Līdz ar to tiesvedība lietā ir izbeidzama.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punktu, Satversmes tiesa

nolēma:

izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2019-14-03 „Par Amatas novada domes 2018. gada 19. decembra saistošo noteikumu Nr. 12 „Amatas novada Teritorijas plānojuma 2014.–2024. gadam (ar 2018. gada grozījumiem) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” daļā par Zaubes pagasta Annas ciema robežām un nekustamā īpašuma ar kadastra Nr. 4296 009 0047 teritorijas izmantošanas veidu atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam”.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

I. Ziemele